

Jan Antonín Mager

Príspevek k rodopisu Alfonse Šťastného (*18. 4. 1831 - † 8. 11. 1913)

Letos 8. listopadu uplynulo 100 let od úmrtí Alfonse Šťastného, statkáře v Padařově, politika, publicisty, svérázného filozofa a patriarchy agrárního hnutí. O jeho životě, názorech a díle bylo napsáno mnohé, byť často s nesprávnými informacemi. Nemám v úmyslu předkládat čtenářům kompilát údajů, které jsem si nemohl prověřit a proto se omezím na genealogické aspekty, jež jsem dohledal v archivních pramenech, případně na vlastní postřehy, které mohou přinést jiné světlo na tuto poněkud kontroverzní osobnost.



Alfons Ferdinand Šťastný se narodil 18. dubna 1831 ve Štěkni čp. 85 katolickým rodičům Antonínu Šťastnému, obchodníku se střížním zbožím, a jeho manželce Julianě rozené Ledl.¹ Otec Antonín byl nemanželské dítě židovky Anny Rosenauerové, dcery Izáka Rosenauera, sedláře z Hoštic u Volyně. Narodil se roku 1802 v Oseku a matka s ním přišla do Štěkne, když mu nebyly ještě dva roky. Tehdy se jmenoval Jakub Rosenauer. Není známo, proč se Anna Rosenauerová rozhodla konvertovat ke katolictví, lze jen spekulovat, že to v jejích 22 letech nebylo z náboženských, ale z jiných důvodů, z nichž připadá v úvahu i přání nemanželského otce jejího syna. S povolením píseckého krajského úřadu a českobudějovického biskupství štěkeňský personální děkan Jan Coelestin pokřtil matku i jejího syna 9. prosince 1804. Matka obdržela křestní jméno po své kmotře, jíž byla manželka ředitele štěkeňského panství Barbora Štěpánková, a rovněž syn získal křestní jméno po svém kmotrovi, duchovním téhož panství Antonínu Zeithammerovi. Oběma pokřtěným bylo změněno příjmení na Šťastný.²



O židovské rodině nyní Barbory Šťastné vypovídá soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793. V Hošticích u Volyně žil tehdy sedlák Izák, zapsaný s příjmením Roseaner, jeho manželka Rachel, syn Abraham a dcery Hannel, Teresie a Caterle.³ Manželům Izáku a Rachel Rosenauerovým (viz tabulku jejich rozrodu na konci článku) se pak 22. května 1805 narodil v Hošticích čís. V ještě syn Bernard.⁴ Tři roky poté ale oba manželé zemřeli v tamním čísle 23. Rosalie (Rachel) ve věku 43 let dne 16. června 1808 a Izák 22. listopadu téhož roku, byl stár 56 let. U obou je jako příčina smrti zapsána vodnatelnost.⁵ Nemám pochyby, že právě Hannel je Anna Rosenauerová, pokřtěná Barbora Šťastná. Jejímu synu Antonínovi pak ve Štěkni přibyli sourozenci, jejichž otec, případně otcové, zůstává neznámý. Dne 2. ledna 1806 přišla v čísle 70 na svět Anna Šťastná, jíž byla kmotrou direktorova dcera Anna Štěpánková.⁶

Štěkeň, farní kostel sv. Mikuláše, biskupa. Zde byl pokřtěn Alfons Šťastný a také jeho otec a bába. Zde oddáni i jeho rodiče Antonín Šťastný a Juliana Ledl. Foto 16. 8. 2013, všechny snímky v článku pořídil autor J. A. M.

¹ Státní oblastní archiv v Třeboni (dále jen SOA T), Sběrka matrik (dále SM), Fara Štěkeň 7 (N 1830-1838 pro celou farnost), fol. 14.

² SOA T, SM, Fara Štěkeň 5 (N 1791-1811 pro celou farnost), oddíl pro Štěkeň, fol. 40-41.

³ Soupis židovských rodin v Čechách z roku 1793, III. díl, Prácheňský kraj. Eds. Jindřich Marek, Karel Skalický, Irena Veselá. Praha 2003, s. 60.

⁴ Národní archiv České republiky (dále NA ČR), Sběrka matrik židovských náboženských obcí (dále SM ŽNO), inv. č. 514 (N 1743, 1781, 1784, 1787, 1796, 1798, 1805-1839 pro Hoštice), fol. 1.

⁵ NA ČR, SM ŽNO, inv. č. 516 (Z 1806-1839 pro Hoštice, Kraselov, Sušici a Tažovice), fol. 1.

⁶ Jako pozn. č. 2, oddíl pro Štěkeň fol. 44.

Další tři děti při křtu na rukou nedržel již nikdo ze zámku, ale byl vždy přítomen štřekeňský sedlák František Nusek: dne 25. října 1808, když byla křtěna Marie Barbora, 26. listopadu 1816 při křtu Františka a 7. dubna 1819 při křtu Marie.⁷ Z těchto dětí zemřela 24. června 1813 ve věku 4 a půl roku Marie Barbora na neštovice⁸ a 21. března 1822 tříletá Marie v důsledku křečí (zřejmě febrilních).⁹

V 19 letech přivedla Anna Šťastná 14. září 1825 na svět nemanželskou dceru Antonii,¹⁰ která však již 5. listopadu téhož roku zemřela. Dalších zpráv o Anně a jejím bratru Františkovi se mi již nedostává. Jejich matka Barbora Šťastná se dožila pouze 45 let, zemřela ve Štěkni 10. října 1825 na úbytě.¹¹

Antonín Šťastný, jak již bylo sděleno, byl obchodník se střížným zbožím. Otázka, kde ke svému podnikání získal základní kapitál, zůstane nepochybně nezodpovězena. Ve svých 27 letech se oženil s Julianou Ledl, pocházející z Dobré Vody u Nových Hradů (Brünnl). V závěru článku viz tabulku vývodu předků Juliany Ledl. Byli oddáni dne 19. dubna 1830 ve štřekeňském farním chrámu sv. Mikuláše. Nevěsta, o dva roky starší než ženich, byla pozůstalá dcera po malíři a pozlacovači v Dobré Vodě Johannu Ledlovi.¹²

Ve Štěkni se manželům narodil pouze prvorozený Alfons Ferdinand. Kde přišla na svět jeho sestra Kamila, se mi dohledat nepodařilo. Zemřela ve věku tří let dne 28. prosince 1836 v Blovicích č. 40,¹³ kde se také 23. března téhož roku narodil její bratr Artur Viktorin Maria Šťastný.¹⁴ Otec Antonín je v obou zápisech uveden coby blovicový měšťan. Další matriční stopu po rodičích Alfonse Šťastného i po jeho bratru Arturovi jsem již v Blovicích ani v Padařově nezachytil.



Alfons Šťastný, již jako majitel padařovského statku čp. 11, se oženil 7. května 1861 v Jistebnici s Annou Decastello (tabulka rozrodu Decastello je přiložena), dcerou zemřelého Jana Decastello, vrchnostenského důchodního z Chotovin.¹⁵ Sňatek proběhl podle ritu římsko-katolického. Z manželství se v Padařově narodily děti: Otakar Vlastislav 5. dubna 1862, Zdenka Vilhelmína 3. ledna 1864¹⁶ a Božena 9. května 1866.¹⁷ Prvorozený Otakar Vlastislav však 4. února 1864 zemřel na záškrť¹⁸ a stejná choroba usmrtila 2. března 1874 již osmiletou dceru Boženu.¹⁹ Stejně jméno pak dostala i dcera narozená 15. září 1875,²⁰ která při křtu 13. května 1899 přijala jména Františka Anna Božena.²¹

Jistebnice, děkanský kostel sv. Michaela, archanděla. Pohled do interiéru je na další stránce, foto 16. 8. 2013.

⁷ SOA T, SM, Fara Štřekeň 6 (N 1806-1829 pro celou farnost, fol. 8, 36, 47.

⁸ SOA T, SM, Fara Štřekeň 15 (Z 1791-1817 pro celou farnost), oddíl pro Štřekeň s. 90-91.

⁹ SOA T, SM, Fara Štřekeň 16 (Z 1817-1832 pro celou farnost) oddíl pro Štřekeň s. 13-14.

¹⁰ Jako pozn. č. 7, fol. 84.

¹¹ Jako pozn. č. 9, oddíl pro Štřekeň s. 25-26.

¹² SOA T, SM, Fara Štřekeň 12 (O 1812-1832 pro celou farnost), oddíl pro Štřekeň a Slatinu fol. 18.

¹³ Státní oblastní archiv v Plzni (dále jen SOA P), SM, Fara Blovice 29 (Z 1825-1840 pro celou farnost), s. 208.

¹⁴ SOA P, SM, Fara Blovice 15 (N 1817-1836 pro celou farnost), fol. 438.

¹⁵ SOA T, SM, Fara Jistebnice 22 (O 1861-1882 pro celou farnost), s. 20-21.

¹⁶ SOA T, SM, Fara Jistebnice 15 (N 1857-1865 pro celou farnost), fol. 147, 205.

¹⁷ SOA T, SM, Fara Jistebnice 16 (N 1865-1884 pro celou farnost), fol. 57.

¹⁸ SOA T, SM, Fara Jistebnice 28 (Z 1857-1870 pro celou farnost), fol. 71.

¹⁹ SOA T, SM, Okresní politická správa Tábor 1 (NZ 1874-1923 pro celý správní obvod), odd. Z, fol. 1.

²⁰ Tamtéž, odd. N, fol. 1.

²¹ Jako pozn. č. 17, dvojjist u fol. 254.

V roce 1869 Alfons Šťastný s rodinnými příslušníky vystoupil z římsko-katolické církve a zůstal bez vyznání. Jeho manželka Anna se však na smrtelné posteli do církve navrátila. Zemřela ve věku 41 let v Padařově dne 16. května 1882 na pyemii.²² Po tříletém vdovství se Alfons Šťastný znovu oženil. Jeho manželkou se stala tehdy dvaatřicetiletá Marie Zardová (Cardová), dcera Františka Zardy, finančního dozorce v Táboře. Těsně před sňatkem nevěsta vystoupila z katolické církve, zůstala bez vyznání a manželství bylo uzávněno 11. září 1885 na okresním hejtmánství v Táboře.²³



Nemám vědomost, že by se z tohoto svazku narodilo nějaké dítě. Alfons Šťastný zůstal bez vyznání až do své smrti, která jej zastihla 8. listopadu 1913 na jeho padařovském statku. Tři dny poté byl pohřben na jistebnickém hřbitově na místě vyhrazeném bezvěrcům. Paradoxně obsahuje úmrtní záznam jistebnická římsko-katolická matrika zemřelých.²⁴



Je velice pravděpodobné, že Alfons Šťastný věděl o židovském původu svého otce, což mu mohlo i napomoci při rozhodování o vystoupení z církve římsko-katolické, jehož bezprostředním důvodem mělo být suspendování jistebnického faráře českobudějovickým biskupem Janem Valeriánem Jirsíkem. Důvod biskupova kroku neznám. Tehdejší jistebnický farářem byl P. Jan Finger. Byl to rodák z Horní Lukavice na Přesticce, pokřtěný v dolnolukavickém kostele 20. ledna 1811. Jeho otec Josef byl hornolukavickým šenkýřem.²⁵

Richard Lauda, akad. malíř: Alfons Šťastný. Obraz v Galerii Richarda Laudy v Jistebnici. Foto 16. 8. 2013.

Na kněze byl Jan Finger vysvěcen 10. dubna 1834²⁶ a koncem téhož roku se stal personálním kaplanem tehdejšího faráře v Blovicích P. Šimona Häuplika; působil zde do roku 1839. S rodinou Šťastných se znal již z této doby, byl to on, kdo pochovával Alfonsovu sestřičku Kamilu na konci roku 1836.²⁷ Kde P. Finger působil v dalších letech nevím, ale počátkem roku 1847 byl ustanoven lokalistou ve Veselíčku, kde tehdy byl Jan Decastello vrchnostenským správcem. Zde P. Finger pokřtil 2. prosince 1847 jeho dceru Klementinu Marii.²⁸ Několik dnů poté ale již působil jako farář v Jistebnici. On oddal Alfonse Šťastného s Annou Decastello, křtil i pohřbil jejich syna Otokara Vlastislava.

²² SOA T, SM, Fara Jistebnice 29 (Z 1870-1893 pro celou farnost), fol. 120.

²³ SOA T, SM, Okresní správa politická Tábor 2 (O 1874-1923 pro celý správní obvod), fol. 2.

²⁴ SOA T, SM, Fara Jistebnice 30 (Z 1893-1929 pro celou farnost), fol. 150.

²⁵ SOA P, SM, Fara Dolní Lukavice 10 (N 1800-1853 pro Horní Lukavici), s. 123.

²⁶ Catalogus universi cleri tum saecularis tum regularis episcopalis dioeceseos Bohemo-Budvicensis, Novaedomi MDCCCL, s. 35.

²⁷ Viz pozn. č. 13.

²⁸ SOA T, SM, Fara Veselíčko 2 (N 1822-1852 pro celou farnost), fol. 220.

Páter Finger byl sice v Jistebnici farářem až do května 1872, ale již od září 1870 zde současně působil jako administrator in spiritualibus P. Josef Schuller, který byl po odchodu P. Fingera jmenován zdejším farářem. O emeritním jistebnickém faráři Janu Fingerovi mám zprávu z roku 1885, kdy žil v Domažlicích.²⁹ Zemřel před rokem 1897,³⁰ jeho úmrtí se mi v domažlických matrikách nepodařilo dohledat. Osoba pátera Fingera hrála u rodin Šťastných a Decastellů roli, o níž nás však jen matriky nemohou informovat. Závěrem tohoto drobného příspěvku bych rád upozornil na překvapivou skutečnost, že mezi mně známými předky myšlenkového zakladatele agrárního hnutí se nenachází žádný rolník.



Padařov, okres Tábor. Dům Alfonse Šťastného postavený v letech 1934 – 1936. Foto 16. 8. 2013.



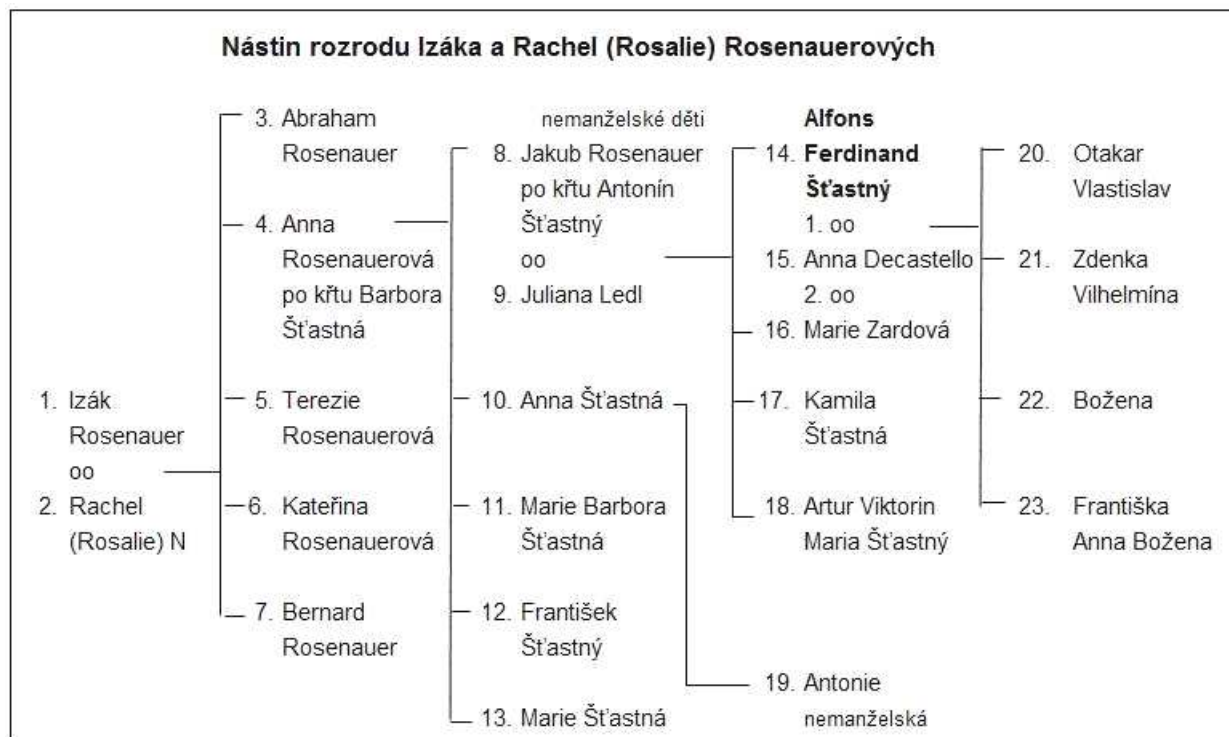
Padařov, pomník Alfonse Šťastného, dílo akad. sochaře J. V. Duška roku 1923. Hrotitý oblouk pomníku nese nápis: „Suchopár jsi zkypril v půdu úrodnou – první sémě sil jsi v naše lány, jež vlnily se jako moře miliony klasy. Foto 16. 8. 2013.

Vpravo: Štěkeň – pomník Alfonse Šťastného, dílo akad. sochaře J. Fojtíka, odhalené r. 1931. Foto 16. 8. 2013.



²⁹ Catalogus venerabilis cleri saecularis et regularis dioeceseos Bohemo-Budvicensis pro anno Domini 1885, Bohemo Budvicii, s. 165.

³⁰ Katalog jako předešlý z roku 1897; jeho jméno již nezaznamenává.

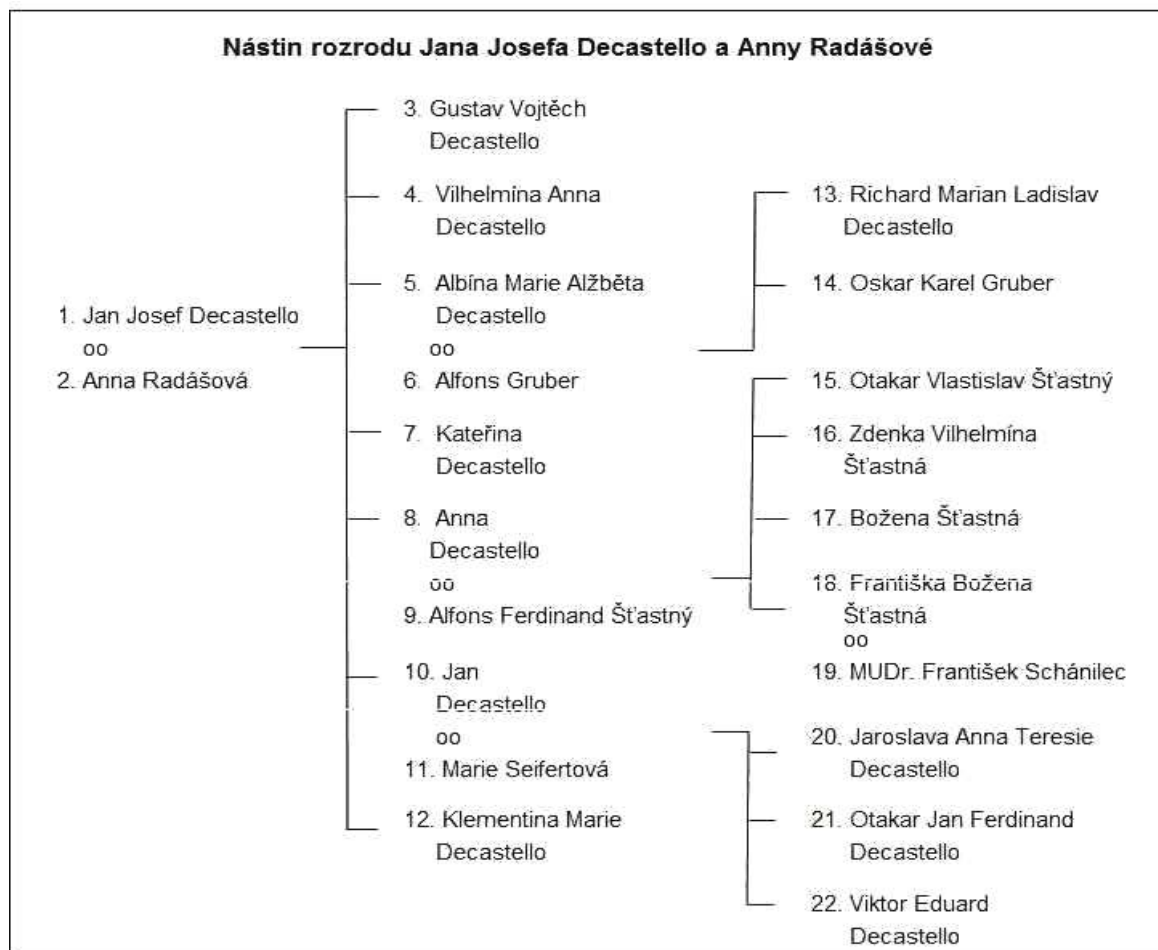


Legenda k tabulce

1. Izák Rosenauer, *cca 1752, † 22. 11. 1808 Hoštice 23, sedlář v Hošticích u Volyně
2. Rachel (Rosalie) N, *cca 1765, † 16. 6. 1808 Hoštice 23
3. Abraham Rosenauer
4. Anna Rosenauerová, po křtu Barbora Šťastná *cca 1782, † 10. 10. 1825 Štěkeň 83
5. Teresie Rosenauerová
6. Kateřina Rosenauerová
7. Bernard Rosenauer, *22. 5. 1805 Hoštice V.
8. Jakub Rosenauer, po křtu Antonín Šťastný, *1802 Osek, obchodník střížním zbožím, měšťan v Blovicích, oo 19. 4. 1830 Štěkeň, manželka Juliana Ledl
9. Juliana Ledl, ~14. 2. 1801, * Dobrá Voda u Nových Hradů
10. Anna Šťastná, *2. 1. 1806 Štěkeň 70
11. Marie Barbora Šťastná, *25. 10. 1808 Štěkeň 59, † 24. 6. 1813 Štěkeň 100
12. František Šťastný, *26. 11. 1816 Štěkeň 28
13. Marie Šťastná, *7. 4. 1819 Štěkeň 85, † 21. 3. 1822 Štěkeň 86
14. Alfons Ferdinand Šťastný, *18. 4. 1831 Štěkeň 85, † 8. 11. 1913 Padařov 11, statkář v Padařově, politik a publicista. 1. oo 7. 5. 1861 Jistebnice m. Anna Decastello, 2. oo 11. 9. 1885 Tábor (civil.) m. Marie Zardová (Cardová)
15. Anna Decastello, *29. 8. 1840 Chotoviny 1, † 16. 5. 1882 Padařov 11
16. Marie Zardová (Cardová), *15. 4. 1853 Tábor 311
17. Kamila Šťastná, *1833, † 28. 12. 1836 Blovice 40
18. Artur Viktorin Maria Šťastný, *23. 3. 1836 Blovice 40, †
19. Antonie ~14. 9. 1825 *Štěkeň 85, † 5. 11. 1825 Štěkeň 83
20. Otakar Vlastislav Šťastný, *5. 4. 1862 Padařov 11, † 4. 2. 1864 Padařov 11.
21. Zdenka Vilhelmína Šťastná, *3. 1. 1864 Padařov 11, † 10. 2. 1952 Praha Vršovice
22. Božena Šťastná, *9. 5. 1866 Padařov 11, † 2. 3. 1874 Padařov 11
23. Františka Anna Božena Šťastná, *15. 9. 1875 Padařov 11, oo 25. 5. 1899 Jistebnice, manžel MUDr. František Schánilec *5. 9. 1869 Drahnětice 2, obvodní lékař ve Stádlci.

Vývod z osmi předků Juliany Ledl, matky Alfonse Šťastného

1. Juliana Ledl ~ 14. 2. 1801 *Dobrá Voda u Nových Hradů
oo 19. 4. 1830 Štěkeň s Antonínem Šťastným
† ?
2. Johann Peter Robert Ledl, malíř a pozlacovač v Dobré Vodě u Nových Hradů
*7. 6. 1743 České Budějovice,
I. oo 15. 2. 1774 Hojná Voda s Josefou Thonapauer
II. oo 20. 11. 1792 Dobrá Voda u Nových Hradů s Marií Magdalenou Jenovefou Radler
† 2. 2. 1804 Dobrá Voda u Nových Hradů 44
3. Maria Magdalena Jenovefa Radler ~ 6. 12. 1765 *Dobrá Voda u Nových Hradů
oo 20. 11. 1792 Dobrá Voda u Nových Hradů s Johannem P. R. Ledlem, malířem a pozlacovačem
† pravděpodobně 25. 3. 1811 Dobrá Voda u Nových Hradů
4. Adalbert Franz Ledl, měšťan a sládek v Českých Budějovicích ~ 23. 4. 1706 *České Budějovice
oo 3. 10. 1730 České Budějovice s Marií Elisabethou Hoßlinger
† 9. 6. 1782 České Budějovice, špitál sv. Václava
5. Maria Elisabetha Hoßlinger ~ 30. 6. 1710 *České Budějovice
oo 3. 10. 1730 České Budějovice
† 26. 9. 1766 České Budějovice
6. Josef Radler měšťan a knihař v Dobré Vodě u Nových Hradů *30. 12. 1732 Hojná Voda
oo 27. 1. 1765 Hojná Voda s Annou Marií Schweichart
† pravděpodobně 21. 7. 1819 Dobrá Voda u Nových Hradů
7. Anna Maria Schweichart ~ 25. 3. 1742 *Dobrá Voda u Nových Hradů
oo 27. 1. 1765 Hojná Voda
† 6. 2. 1803 Dobrá Voda u Nových Hradů 49
8. Wenzl Ledl, měšťan a sládek v Českých Budějovicích
oo 5. 6. 1703 České Budějovice s Ludmillou Stöttkin
† ante 1730
9. Ludmilla Stöttkin (Štětková?)
oo 5. 6. 1703 České Budějovice
†
10. Mathias Hoßlinger, měšťan v Českých Budějovicích
oo 10. 9. 1697 České Budějovice s Klarou Walisch
†
11. Klara Walisch
oo 10. 9. 1697 České Budějovice
†
12. Laurenz Radler, měšťan v Hojné Vodě
oo 25. 11. 1725 Hojná Voda se Sophií Zäbusch
†
13. Sophia Zäbusch
oo 25. 11. 1725 Hojná Voda
†
14. Paul Schweichart, měšťan a pekařský mistr v Dobré Vodě u Nových Hradů
oo 22. 9. 1739 Hojná Voda s Marií Clarou Hautzenberger
† 9. 8. 1788 Dobrá Voda u Nových Hradů 7
15. Maria Clara Hautzenberger
oo 22. 9. 1739 Hojná Voda
†



Legenda k tabulce

1. Jan Josef Decastello, *12. 10. 1801, † 22. 2. 1849 Chotoviny 1, vrchnostenský důchodní v Nadějkově, Chotovinách, krátce správce statku Veselíčko, oo 16. 10. 1831 Nadějkov, manželka Anna Radášová
2. Anna Radášová, *19. 6. 1811 Nadějkov 6
3. Gustav Vojtěch Decastello, *18. 9. 1832 Nadějkov 1
4. Vilhelmina Anna Decastello, *19. 7. 1834 Nadějkov 1
5. Albína Marie Alžběta Decastello, *18. 11. 1836 Nadějkov 6, manžel Alfons Gruber
6. Alfons Gruber, hospodářský dozorce v Padařově (1875)
7. Kateřina Decastello, *25.1. 1839 Chotoviny 1
8. Anna Decastello, *29. 8. 1840 Chotoviny 1, † 16. 5. 1882 Padařov 11, oo 7. 5. 1861 Jistebnice, m. A. F. Šťastný
9. Alfons Ferdinand Šťastný, *18. 4. 1831 Štřeň 85, † 8.11.1913 Padařov 11, statkář v Padařově
10. Jan Decastello, * 21. 10. 1842 Chotoviny 1, vrchnostenský důchodní ve Veselíčku, oo 31. 10. 1869 Veselíčko, manželka Marie Seifertová
11. Marie Seifertová, *24. 2. 1850 Kostelec nad Vltavou 44
12. Klementina Marie Decastello, *2. 12. 1847 Veselíčko 1
13. Richard Marian Ladislav Decastello, nemanželský syn, *29. 1. 1870 Padařov 11
14. Oskar Karel Gruber, *20. 3. 1875 Padařov 11
15. Otakar Vlastislav Šťastný, *5. 4. 1862 Padařov 11, † 4. 2. 1864 Padařov 11
16. Zdenka Vilhelmina Šťastná, *3. 1. 1864 Padařov 11, † 10. 2. 1952 Praha Vršovice
17. Božena Šťastná, *9. 5. 1866 Padařov 11, † 2. 3. 1874 Padařov 11
18. Františka Anna Božena Šťastná, *15. 9. 1875 Padařov 11, oo 25. 5. 1899 Jistebnice, manžel MUDr. F. Schánilec
19. MUDr. František Schánilec, *5. 9. 1869 Drahňetice 2
20. Jaroslava Anna Teresie Decastello, *4. 7. 1871 Veselíčko 1
21. Otakar Jan Ferdinand Decastello, *7. 10. 1876 Veselíčko 1
22. Viktor Eduard Decastello, *18. 3. 1879 Veselíčko 1